

RAUNIO- KAUPUNGIN LAPSET

WSOY

ROOPE LIPASTI

Roope Lipasti

RAUNIOKAUPUNGIN
LAPSET

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Tekijä kiittää Suomen Kulttuurirahastoa sekä
WSOY:n kirjallisuussäätiötä, joiden antama tuki on
syttyttänyt tämän tarinan liekkeihin. Kiitos myös Essille.

© ROOPE LIPASTI JA WSOY 2023
ISBN 978-951-0-48610-8
WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
PAINETTU EU:SSA

Taivaalta sataa tuhkaa

Jaakko tunsi jalkojensa alla katukivien lämmön. Tuli oli lämmittänyt ne kuin saunan kiuaskivet. Edellisenä päivänä niillä ei olisi voinut edes kävellä, niin kuumia ne olivat olleet. Nyt syksy ja palon talttumisen olivat jo ehtineet viilentää kiveystä. Hän katseli Tuomiokirkon luona kuinka paperilappu nousi tuulen nostamana ilmaan ja lähti lepatamaan eteenpäin kuin perhonen. Se oli seteli. Tai oikeastaan palanen seteliä, sen reunat olivat hiiltyneet. Paperi nousi korkeuksiin ja jatkoi matkaansa. Minne? Ehkä se päätyi merelle tai kukaties Sauvoon saakka. Sillä tavalla tieto suuresta palostakin oli levinnyt. Tulen kajo oli näkynyt taivaanrannassa kymmenien kilometrien päässä ja haju oli kulkenut tuulen mukana varmaankin satoja kilometrejä. Tuhkaa oli satanut Marttilassa saakka.

Jaakko haistoi savun kaikkialla. Hajulta ei päässyt karuun. Se oli pinttynyt vaatteisiin ja talojen nurkkiin – niihinkin jotka olivat vielä pystyssä. Savunhaju oli iholla, eikä mikään saunominen pessyt sitä pois. Tai ehkä se olikin pinttynyt ihmisten sisään niin, että joka henkäyksellä he haistoivat tulen, kuoleman ja tuhkan.

Ja kyllähän tuhkaa kaupungissa riitti, joten ihmekö sitten, jos se haisi.

Jaakko otti veneen rannasta – siltaa ei ollut, sillä se oli palanut kaiken muun mukana – ja lähti soutamaan joen toiselle puolelle Huldin ja Peterin luo. Rapu hyppäsi mukaan laivakoiraksi.

Jaakko veti airoilla ja katseli kuinka ihmiset hyörivät ja yrittivät siivota tulen jälkiä. Suuresta palosta oli kulunut kaksi päivää ja edelleen Turun yllä kärysi. Vastarannalla hän karahti Professorin rantaan ja jätti veneen siihen. Professoria ei enää ollut niin kuin ei hänen taloaankaan. Jaakko katseli raunioita, huokaisi syvään ja mietti Professorin perintöä. Kirjettä, joka oli tärkein, mutta myös sitä toista asiaa, jonka hän oli löytänyt Professorin taskusta eikä ollut kertonut siitä edes Peterille ja Huldalle. Mitä hän sille teki? Siitä pitäisi päästä eroon.

Jaakko karisti ajatuksensa palaneeseen rantaheinikkoon ja jatkoi ystäviensä luo. Hän oli luvannut auttaa siivoamisessa.

Hulda, Peter, Jaakko ja Rapu-koira olivat selvinneet palosta hengissä, vaikka heille oli useaan otteeseen meinannut käydä huonosti. He olivat päässeet Aninkaistenmäen tulihelvetistä joen toiselle puolelle, mutta olleet lähellä kuolla Tuomiokirkossa, kun Kierosilmä-Kalle oli teljennyt heidät satimeen. Ja vielä sen jälkeenkin Kalle oli vainonnut heitä, kunnes oli kohdannut loppunsa. Raatihuoneen palava kellotaulu oli pudonnut hänen päälleen, miesparka, vaikka ketku olikin.

Se kaikki oli nyt takanapäin. Edessäpäin sen sijaan oli Turun kylmä talvi, mitä ei auttanut yhtään, että suurin osa kaupunkilaisista oli vailla kattoa päänsä päällä ja viljat ja eläinten heinätkin olivat pitkälti palaneet. Kuolisivatko he nälkään?

Jaakko asteli ystäviensä kotipihalle, joka oli kovin toisen-
näköinen kuin vielä muutama päivä sitten. Ennen niin hie-
non talon kiviseinät ja savupiippu olivat edelleen pystyssä
mutta kattoa ei ollut. Eikä hauskaa pihapiiriä, jossa oli ollut
pieni navetta sekä lato. Siellä oli säilytetty lehmille heinää
talvea varten. Lehmät ja lampaat sentään olivat hengissä,
luojalle kiitos, sillä ne olivat olleet niityllä laiduntamassa
palon aikaan.

Jostain ihmeellisestä kohtalon oikusta pihan perällä ole-
va kahden istuttava hyyskä oli säilynyt vaurioitta. Kaikki
sen ympäriltä oli palanut.

– Ehkä me muutamme koko perhe sinne talveksi, Peter
sanoi. Jaakko hymyili, oli mukava huomata, että Peter jak-
soi vitsailla, vaikka aihetta nauruun ei juuri ollut.

Peterin ja Huldan äiti oli sytyttänyt tulen uuniin ja pais-
toi siinä leipää. Oli hassun näköistä, kun uunin ympärillä ei
ollut taloa lainkaan. Mustunutkin uuni oli, mutta se toimi.
Tuoreen leivän tuoksu leijui mukavasti nenään: lämmin lei-
pä tuoksui toivolta.

Lapset ryhtyivät työhön. Jotain oli ehditty jo raivatakin,
mutta vielä oli paljon tehtävää. Kaikki hirret eivät olleet
palaneet kokonaan, vaan sinne tänne oli jäänyt törrottä-
viä mustia puunpaloja, jotka piti repiä irti ja heittää yhteen
kasaan. Tuhka kerättiin lapioilla ämpäreihin ja kaadettiin
hevoskärryihin. Se vietäisiin kaupungin ulkopuolelle ja
levitettäisiin pelloille. Tuhka oli hyvää lannoitetta, uskoi
Peterin isä, vaikka suurin osa ihmisistä heitti tuhkan jokeen
tai vei Mätäjärven hetteikköön niin kuin muunkin ryönän.

– Meidän talo jatkaa siis elämäänsä vehnänä, mietti
Hulda, kun kaatoi jälleen yhden ämpärillisen kärryihin.

Peter noukki seasta raudankappaleen ja katsoi sitä pitkään. Saattoi miltei kuulla kuinka hänen aivonsa raksuttivat.

– Mitä mietit? Jaakko kysyi.

– En mitään, Peter vastasi, mutta oli selvästi saanut idean.

Peter keksi sellaisia koko ajan.

Kun he olivat työskennelleet tovin, äiti kutsui heidät syömään. Penkkejä tai tuoleja ei ollut – kaikki oli palanut – mutta he istuivat kiviportailla, jotka nekin olivat kuumuudessa haljenneet. Silti: oli vielä lämmin syyskuinen päivä, joten oikeastaan siinä oli ihan mukava olla. Toista olisi kuukauden tai kahden päästä, kun taivaalta sataisi räntää tai lunta, ja pakkanen alkaisi paukutella rumpuaan ja joen pinta saisi jääriitteen. Siihen mennessä pitäisi korjaustöiden olla pitkällä.

Mutta totta puhuen lapsia askarrutti juuri nyt aivan toinen asia. Se oli pyörinyt heidän mielessään tulipalosta saakka ja asiaan pitäisi saada selvyys. Heillä oli aarre etsittävänä – Kierosilmä-Kallen aarre.

Aarteiden jäljillä

Pahoin tuhoutunut Aninkaistenmäki – tai Onnettomuusmäki, kuten sitä oli heti alettu kutsua – jäi taakse, kun lapset suuntasivat joen kirkonpuoleiselle rannalle. He näkivät, kuinka puolessa välissä mäkeä vanha eukko kantoi tiiliä rauniotalosta. Niistä tulisi aikanaan uusi savupiippu tai seinä.

Hulda näytti miettivältä:

– En voi käsittää, missä Kerttulinmäellä on muka luola!

– Se onkin salaluola. Ihan niin kuin kirkon salakäytävä, jonka kuitenkin löysimme, Peter huomautti. – Ja kuulithan sinä itsekin, mitä Kierosilmä-Kalle sanoi.

Niinhän se oli, Hulda nyökkäsi. Kierosilmä-Kalle, Turun kaupungin tunnetuin ja katalin roisto, oli tulipalon aikana ryöstellyt kaupunkia – hän oli vienyt Huldan ja Peterin äidin korulippaan, mutta sen lisäksi hän oli ryöstänyt kirkon hopeiset ehtoollisastiat ja ties mitä muuta. Ennen kuolemaansa hän oli vahingossa paljastanut lapsille piilotaneensa ne ”Kerttulin luolaan”.

Ja se oli aarre, jonka lapset olivat päättäneet löytää. Peter oli innoissaan, sillä hän arvasi, että he saisivat aarteesta mojovan löytöpalkkion. Herra piispa olisi varmasti iloinen kun saisi kirkon omaisuutta takaisin. Ja muutkin tietysti.

Jaakonkin oli myönnettävä, että oli kutkuttava ajatus etsiä luolaa täynnä kalleuksia, sehän oli kuin jostain sadusta ja vei ajatukset pois kaikesta ikävästä. Tuntui melkein kuin kaikki olisi jälleen ihan normaalia. Sitä paitsi toki hänelläkin olisi käyttöä löytöpalkkiorahoille: Jaakon perhe oli köyhä.

Tuomiokirkon korkea kellotorni oli osin luhistunut ja se näytti rauniokasalta niin kuin kaikki muutkin rakennukset sen vieressä. Uusi Akatemiatalo, jossa lapset olivat yrittäneet pelastaa kirjoja, oli pystyssä mutta mustunut. Peter oli onnistunut saamaan turvaan sieltä Akatemian rehtorin kaksi hopeista valtikkaa, jotka pitäisi palauttaa, jahka kaupungin tilanne vähän selkiytyisi. Ehkä niistäkin olisi löytöpalkkio luvassa!

Tuli oli jatkanut Akatemialta kulkuaan Hämeentielle saakka, eikä edes Kerttulinmäki ollut kokonaan säästynyt. Sinne he nyt suuntasivat ja yrittivät pitää silmänsä auki luolan varalta. Miten luola voisi olla piilossa paikassa, jossa kulki jatkuvasti ihmisiä. He ohittivat tuhkakasan, jota oli alettu keräämään Mätäjärven tienoolle, se oli kuin mikäkin Pirunvuori.

– Luolan täytyy olla maan alla, Peter sanoi. – Suuaukon pitää olla sellainen, jota ei voi huomata. Se voi olla esimerkiksi jonkun pusikon keskellä tai puunjuurien alla.

Jaakko ja Hulda epäilivät koko juttua, mutta eihän maksanut mitään etsiä. He nousivat mäen päälle. Kerttulinmäkeä kutsuttiin usein Hirttokukkulaksi, sillä pahantekijät olivat entisinä aikoina saaneet maksaa siellä kalliisti rötöksistään. Se oli asia, jota ei mielellään ajatellut. Onneksi mäki ei enää ollut vanhassa käytössään, ei ollut ollut mo-
neen vuoteen. Vanhat rakennelmat oli silti jätetty paikal-

leen, paksuista hirsistä rakennettu hökötyks ja lava näkyivät kauas. Sieltä lapset aloittivat etsinnän.

Kallionlaki oli kuitenkin sileä ja kova, eikä siellä ollut luolaa edes muurahaiselle. He haravoivat aluetta nenä maassa, kun paikalle sattui sekavan oloinen mies, joka näytti kiinnostuvan heidän puuhistaan. Ukolla oli yllään pelkkä pitkä paita ja saapikkaat, ja hän tiedusteli etsivätkö lapset hänen hattuaan.

– Hattua? Jaakko ihmetteli.

– Olen kadottanut hattuni. Se oli hyvä hattu, italialainen! Kuka sen on vienyt? Kerrottehan jos löydätte sen!

Sitten mies lähti kohti keskustaa höpöittäen itsekseen kalliista päähineestään. Hän oli menossa poliisikamarille selvittämään asiaa. Se voisi olla vaikeaa, sillä kamarikin oli palanut.

Lapset tiesivät miehen nimeltä: Sieni-Santtu. Hän oli ollut kakopää jo aiemmin, mutta nyt tulipalo oli saanut hänet aivan tolaltaan. Vaikka ei kai se ollut ihme. Sieni-Santtu oli saanut nimensä siitä kummallisuudesta, että hän söi sieniä ja tuntui vielä nauttivan niistä. Sellainen ei ollut normaalien ihmisten hommaa.

– Minusta tuntuu, että hän on kadottanut hatun lisäksi järkensäkin, Peter sanoi.

He kaikki katsoivat surullisina ukkoa. – Sääli hattuaikin, jos se oli tullut peräti Italiasta saakka, Hulda mietti.

He tutkivat Kerttulinmäkeä metri metriltä. Muutama talo oli säästynyt tulelta mutta ei niidenkään pihalla näkynyt muuta kuin ryytimä ja omenapuita. Ei luolaa. Koko kukkullalla ei yksinkertaisesti ollut mitään sellaista, joka olisi edes kaukaisesti muistuttanut peitettyä tai kätkeytyä oviaukkoa.

- Tunnin päästä he luovuttivat ja palasivat kukkulan laelle.
- Vesiperä, Jaakko huokaisi.
 - Kierosilmä-Kalle oli lurjus loppuun saakka ja valehteli meille, Peter paheksui.
 - Mitä te kakarat Kierosilmä-Kallesta tiedätte? kuului yhtäkkiä terävä kysymys heidän takaansa.

Aaveita ja ketkuja

Mies oli pitkä kuin humalasalko ja häneltä puuttui toinen korva. Iältään hän ei ollut kovin vanha, Hulda arvioi, että ehkä vähän päälle kaksikymppinen. Miehellä oli yllään siistit vaatteet, jotka olivat hänelle vähän liian suuret mahan kohdalta, mutta lyhyet housunlahkeista. Ikään kuin ne eivät olisi olleet hänen vaatteensa alkujaankaan.

Mies puhui ylimielisesti ja hänen äänestään kaikui halveksunta.

– Tiedätekö te missä Kalle on? Minulla olisi vähän puhuttavaa hänen kanssaan. Melkoisen kokoinen kana kynittävä, niin totta kuin nimeni on Rollo.

Mies ei selvästikään tiennyt kuinka kehnosti Kallen oli käynyt. Peterin mielestä mies käyttäytyi niin huonosti, ettei hänelle tarvitsisikaan kertoa, joten hän ehdotti Jaakolle ja Huldalle, että he lähtisivät takaisin kotiin.

– Meitä odotetaan varmasti, hän sanoi ja oli kuin Rollo ei olisi kysynytäkään mitään. Siitäpä Rollo suuttui ja nappasi Peteriä rinnuksista.

– Etkö sinä poika kuullut? hän sanoi pehmeällä, narisevalla äänellä, joka oli täynnä uhkaa. Rollo selvästi nautti pienempiensä kiusaamisesta. Mutta Peter ei pelännyt. Hän katsoi Rollon sitä korvaa, jonka paikalla oli pelkkä reikä ja vastasi:

– Luulen, että jos tässä jollain on kuulovaikeuksia, niin sinulla. Päästä irti minusta tai kerron isälleni!

Nyt Rollo alkoi nauraa entistä pilkallisemmin.

– Hui kun pelottaa!

– Hän on hovioikeudenneuvos Granqvist ja laittaa tuolaiset ketaleet selliin.

Peterin ja Huldan isän titteli teki selvästi vaikutuksen Rolloon. Hän katseli kiukkuisesti Peteriä mutta päästi irti.

– Sanokaa Kallelle, että häntä on kyselty, Rollo kivahti.

– Ja kiinnostaisi myös tietää, mistä hän on teille valehdellut? Siinä on kyllä sellainen roisto, ettei toista ole.

– Luulenpa, ettet tykkäisi kohdata Kallea, Peter sanoi.

– Kuinka niin?

– Koska silloin kohtaisit aaveen, Peter vastasi ääntään alentaen, ja kun Rollo vaistomaisesti kurotti kuulemaan mitä Peterillä oli sanottavaa, poika huusi: – BÖÖ!

Sitten hän viittasi Jaakon ja Huldan mukaansa. Rapu murisi mennessään ja Rollo jäi toljottamaan lasten jälkeen. Ehkä hänelle pikku hiljaa selviäisi, mitä Peter oli tarkoittanut.

Kun he olivat turvallisen matkan päässä Rollostä, Jaakko huomautti, että Peterille kävisi joskus vielä huonosti, kun hän oli niin nenäkäs.

– Rollo ei vaikuttanut kovin mukavalta mieheltä. Ei ihme, että hän tunsikin Kallen. Varmaan hän oli joku Kallen rikoskaveri, Peter mietti.

Hulda arveli, että siinä tapauksessa Rollo kyllä tietäisi luolan sijainnin, ja koska oli nyt saanut kuulla, ettei Kallea enää ollut, hän ehkä menisi tarkastamaan heidän kätköpaikkansa.

– Eli meidän kannattaisi vähän vakoilla häntä.

Huldan ehdotus ei ollut huono. He eivät olleet löytäneet Kerttulimäeltä muuta kuin tuulen levittämää tuhkaa. Niinpä he lähtivät takaisin ja kiersivät kukkulan taas Mätjärven puolelta, ettei Rollo huomaisi heitä. He kulkivat Krooppia, eli suurta ojaa pitkin, josta vesi laski aina Aurajokeen saakka. Sen reunan pusikot eivät olleet palaneet pahasti, joten niihin pääsisi piiloon, jos sellainen tarve tulisi.

He hiipivät eteenpäin, mutta Rolloa ei näkynyt missään, oli kuin maa olisi niellyt hänet. Lopulta he olivat kiertäneet koko kukkulan – ei Rolloa. Sen sijaan heidän takaansa kuului huohotusta ja ähinää, ja kun he kääntyivät katsomaan, Sieni-Santtu oli palannut.

– Löytyikö? hän kysyi. – Etsittekö joka paikasta? Olen aivan varma, että se jäi tänne. Ei kai kukaan olisi varastanut sitä? Varkaita on ollut liikkeellä. Kierosilmäisiä varkaita. Kyllä minä näin! hän miltei huusi, jatkoi taas kulkuaan ja kuulosti siltä kuin riitelisi itsensä kanssa.

– Punainen italialainen hattu! kuului vielä kaukaa.

Lapset pudistelivat päätään ukon höperryden edessä. He odottivat vielä hyvän tovin, mutta Rolloa ei näkynyt, joten he lähtivät takaisin keskustaan. Olisi ollut mukava löytää varastetut aarteet, mutta oli heillä paljon muutakin tehtävää nyt, kun palo oli sammutettu ja elämän piti jatkua.

Ihan ensiksi pitäisi esimerkiksi palauttaa pari arvokasta palosta pelastettua esinettä, joista niiden omistajat tulisivat varmasti enemmän kuin iloisiksi. Hopeisia valtiikoita kun ei saanut takaisin ihan joka päivä!

Sitä he eivät enää huomanneet, että kauempaa heidän kulkuaan katseli tiukasti arvioiden silmäpari. Mies hipaisi ohimoon, sitä jossa ei ollut korvalehteä, ja lähti lasten perään.

Hopeiset valtikat

Seuraavana päivänä Hulda oli aivan varma, että heitä seurattiin, kun he kävelivät kohti Luostarinmäkeä. Pojat väittivät, että Hulda vain kuvitteli. Tyttö vilkuili taakseen – ehkä hän tosiaan oli erehtynyt. Rapu-koirakaan ei tunnut huomaavan mitään, se nuuskutti määrätietoisesti eteenpäin. Savun haju oli niin läpitunkeva, että Peter koetti keventää tunnelmaa miettimällä voisiko Aurajoesta onkia savukalaa.

Rannan hiiltyneet puut näyttivät kouristelevilta aaveilta, kun ne heiluttivat mustia käsiään tuulessa niin kuin tahtoisivat tarttua ohikulkijoihin. Ei ihme, jos Huldasta tuntui, että joku seurasi heitä.

He olivat matkalla Akatemiatalolle. Ensin lasten piti kuitenkin käydä Jaakon luona, sillä he olivat piilottaneet Jaakon pihan varaston ylisille esineet, jotka rehtori varmasti halusi takaisin. Silkkiviitta oli niin hieno, ettei sitä hennotunut oikein edes koskea. Nyt sen päällä tosin oli heinärooskaa. Upeimmat olivat silti kaksi hopeista valtikkaa. Niissä oli puinen varsi ja varren päässä kauniisti koristeltu hopeinen pallo. Niitä kuljetettiin hienojen kulkueiden edessä, jotta tyhmempikin kansa näki kuinka komeaa oli Akatemiassa. Toinen oli hieman lommolla, mutta kaunis sekin oli. Peter

oli pelastanut ne, kun he olivat paenneet palavasta Akatemialtosta. Paljon muuta sieltä ei sitten pelastettukaan.

He kaivoivat aarteen esiin ja miettivät, mitä ihmiset mahtaisivat sanoa, kun näkisivät heidän kävelevän kadulla niin kuin kuninkaan sanansaattajat.

– Pitää varoa varkaita, nämä ovat arvokkaat, Hulda sanoi.

– Ei kukaan uskalla käydä kimppuumme keskellä päivää, Peter arveli. – Sitä paitsi ihmisillä on juuri nyt parempaakin puuhaa kuin ryöstellä muita.

Jaakko ei ollut siitä aivan varma: kun oma koti ja kaikki omaisuus oli palanut taivaan tuuliin, saattaisi olla hyvin-kin houkuttelevaa saada haltuun arvokkaita hopeaesineitä. Huhut kertoivat, että monenmoiset tyhjääntoimittajat ja maankiertäjät olivat käyneet luvatta kaivelemassa raunioissa arvoesineiden toivossa. Ihmiset olivat kamalia.

Jaakko oli myös epäilyineen oikeassa. Kun lapset olivat hakenneet valtikat piilostaan ja ihailivat niitä, heitä tuijotti aidanraosta tiiviisti mies, joka mietti pitäisikö hänen hyökätä heti vai odottaa, että lapset olivat päässeet tielle. Se oli Rollo. Hän hymyili itsekseen ja oli tyytyväinen oveluudestaan: olipa kannattanut seurata noita räkänokkia! Hän oli ollut varma, että lapset johdattaisivat hänet Kallen kätkölle, mutta valtikat olivat vielä parempi saalis: ne voisi sulattaa ja myydä hopean hyvään hintaan.

Rollo päätti, että hän hyökkäisi samalla hetkellä, kun lapset astuvat ulos portista. Silloin he eivät ehtisi kissaa sanoa, ennen kuin hän olisi jo kadonnut saaliineen Luostarinmäen sokkeloihin. Rahoilla hän elelisi herroiksi ja voisi karistaa Turun tuhkat taakseen. Hän voisi lähteä vaikka Tukholmaan saakka! Taikka Amerikkaan! Rollo haaveili

ihanasta tulevaisuudestaan niin, ettei huomannut, kuinka hänen taakseen oli ilmestynyt hahmo:

– Mitä sinä ketku täällä teet? Ala painua!

Ääni kuului Jaakon isälle. Hän oli ollut auttamassa kaupungin raivaamisessa ja oli nokinen ja musta niin kuin itse piru, jollaiseksi Rollo häntä luulikin ja otti jalat vilkkaasti alleen. Kun isä astui pihalle, lapsetkin hätkähtivät näkyä. Isä kertoi, että heitä oli aidan luona vakoillut kutsumaton vieras. Hulda katsoi poikia mitä-minä-sanoin-ilmeellä.

– Se oli Rollo, isä sanoi. – Kaupungin toiseksi pahin roisto – tai pahin nyt kun Kierosilmä-Kalle on kuollut. Mitä hän täältä haki?

Vasta silloin isä näki hopeiset valtikat ja käsitti, mikä oli ollut Rollon kiikarissa. Lapset kertoivat hänelle koko tarinan, ja isä sanoi tulevansa turvaamaan heidän matkansa palauttamaan niitä.

*

He kulkivat Luostarinmäen hökkelikylän hauskannäköisen torin läpi ja Peter katseli ihaillen tuulimyllyä, jonka lavat pyörittivät myllynkiviä. Sepä oli keksintö!

– Jos omistaisi myllyn, olisi rikas, hän haaveili ja Jaakko hymähti: Peterillä oli aina mielessä raha ja sen ansaitsemismahdollisuudet. Peter kertoi miettineensä Sieni-Santun tapaamista ja ehdotti niin hullua ajatusta, että nyt kun ei voinut ravustaa, he menisivät metsään keräämään sieniä ja myisivät niitä. Jaakko huomautti, että johan pikkulapsikin tiesi, ettei sieniä voinut syödä. Moni oli kokeillut ja kuollut.

– Sieni-Santtu ei ole kuollut ja venäläiset syövät sieniä

myös, Peter kuitenkin vastasi varmana. – Heillä on niin oudot pöytätavat, että he syövät jopa sammakoita.

– Sammakoita syödään Ranskassa, Hulda oikaisi. Hän oli ollut mamsellin opetuksessa ja osasi puhuakin muutamana sanan ranskaa. Mamselli oli kertonut monenlaisia tarinoita ranskanmaalta. Mamselli eli Neiti Tengström oli ollut Peterin ja Huldin kotona apulaisena ja kotiopettajattarena. Mutta nyt kun talo oli palanut, hän asui pensioaatissa Kupittaaankentän laidalla. Hulda haaveili, että voisi itsekin muuttaa sinne ja päästä taas opintielle. Hänen suurimpana haaveenaan oli valmistua vielä joskus lääkäriksi. Suomen ensimmäiseksi naislääkäriksi. Vaikka eihän se ollut mahdollista, kyllä hän sen ymmärsi.

Peter oli kuitenkin itsepäinen ja muistutti, että ravustus-haavi oli palanut, eikä tähän hätään saanut hankittua uutta.

– Jotain meidän on keksittävä, miksipä ei siis sienii, hän sanoi.

He laskeutuivat alas jokivarteen, ja vaikka he olivat nähneet näyn jo useasti, edelleen jokaiselle oli tulla itku silmään, kun he katselivat kuinka koko kaunis kaupunki oli muuttunut luurankotaloiksi, joissa vain savupiippu törrötti pystyssä. Rapukin piti pientä vikinää niin kuin sitä pelotaisi.

Kaikki rakennettaisiin uudestaan, Jaakko ajatteli. Aikaa siihen menisi – ja kuinka kävisi heidän koulunkäyntinsä odotellessa? Jaakon Lankasterikoulusta ei ollut jäljellä mitään ja sama vaivasi Peterin koulua. Peter tosin oli asiasta vain tyytyväinen, sillä hän ei perustanut pänttäämisestä.

Suurtorilla oli paljon ihmisiä hyörimässä niin kuin aina. Mikään ei silti ollut ennallaan: Poissa olivat nyt herrain

hienot vaatteet ja rouvain hatut sekä valkoiset hameet. Poissa oli torikauppiaiden huutelu ja mausteiden ja makkaroiden kutsuva tuoksu. Missään ei leijunut kahvin haju, eikä kukaan kiiruhtanut virastoonsa työhön. Mutta työtä kyllä tehtiin. Monen talon raunioista oli jo kaivettu esiin tiilikasoja, jotka käytettäisiin uudestaan. Kellariaukoista saattoi kuulla, että niihin oli muutettu asumaan. Parempi siellä kuin taivasalla.

Raatihuoneesta oli jäljellä pelkät seinät, ja kaikki rannan aitat olivat hävinneet tuhkana tuuleen. Tuomiokirkon raunio oli lohduton, ja tori oli täynnä kaikenlaista ryönää niin kuin sitä ei olisi puhdistettu ikinä. Ainoastaan kadut olivat jäljellä ja nyt kun rakennuksia ei ollut, ne näyttivät entistä pienemmiltä ja mutkittelevammilta.

Vaikka maa oli musta ja harmaa, taivas oli kuitenkin sininen ja aurinko hymyili heille. Joki kulki mereen niin kuin mitään tulipaloa ei olisi ollutkaan. Kauempana näkyi peltoja ja metsiä, joihin tuli ei ollut yltänyt.

Jaakon isä jätti lapset noesta mustuneen Akatemiantalon eteen. He suuntasivat Huldin ja Peterin isän, Akatemian rehtorin ja muiden herrojen luo. Oli yllätyslahjan aika!

RUNEBERG JUNIOR -PALKITTU PALAVAN KAUPUNGIN LAPSET SAA JATKOA!

Turku on savuavina raunioina. Peter ja Hulda menettivät tulipalossa kotinsa ja auttavat uuden talon rakennuksilla. Koulutkin paloivat, mikä harmittaa Jaakkoa – hänen taskussaan kun polttee Professorin suosituskirje triviaali-kouluun. Peteriä ei opinhalu vaivaa vaan hän keksii uusia rahantekotapoja jälleenrakennuksen keskellä. Ja yhdessä lapset jäljittävät palossa kadonnutta suurta ryöstösaalista!

Rauniokaupungin lapset seuraa lasten selviämistä ja seikkailuja palon jälkeisenä vaikeana talvena.

Turun palosta kertoi lastenromaani
Palavan kaupungin lapset (2022).

”Seikkailukertomuksia etsiville *Palavan kaupungin lapset* on nappivalinta.”

- Kirjavinkit

PAALILYS: SAMI SARAMAKI

9 789510 486108

www.wsoy.fi

L 84.2

ISBN 978-951-0-48610-8